

De Ring door het Nederlands Studenten Orkest 2021

Door Evert-Jan de Groot

Elk jaar heb ik het Nederlands Studenten Orkest (NSO) ervaren als een soort reünie, een uitje, met leden van je studentenorkest. Het is de gelegenheid om nog meer mensen uit het studentenorkestwereldje te ontmoeten. Bij het Utrechts Studenten Concert (USConcert), het oudste symfonieorkest van Nederland waarvan ik lang lid ben geweest en nog veel langer bij betrokken ben, was het concert van het NSO altijd een activiteit in februari. Het werd georganiseerd door een studentencommissie (StuCo), een commissie van plaatselijk enthousiaste studentenorkestleden, die graag wat extra hand en spandiensten ten dienste van het NSO verrichtte.

Eenzijds bestaat deze commissie om gastgezinnen te vinden en te organiseren, maar anderzijds ook voor publiciteit en betrokkenheid bij het lokale studentenorkestleven. Zo was het in Utrecht inmiddels een traditie om een concertbezoek van het NSO in TivoliVredenburg te combineren met het gezamenlijk eten van een pizza in een goedkoop etablissement, waar de commissie alle manieren van druk uitloefende op de uitbater om de pizza's op tijd voorgezet te krijgen.

Zo niet dit jaar. Nog veel van mijn kennissen heb ik middels de moderne communicatiemiddelen aangesproken op de mogelijkheid gezamenlijk naar het NSO in Almere te gaan, maar nee, niemand bleek, voornamelijk door vakantieplannen, in de mogelijkheid. Dus zo restte mij een eenzame treinreis naar het topsportcentrum.

Nederlands Studenten Orkest (foto; Veerle Bastiaanssen)

Een uitvoering van het NSO was al een paar keer niet doorgedaan door Corona en daarom was nu het zekere voor het onzekere genomen. Het orkest werd na te zijn getest, behandeld als 'bubbel', dus zonder contact met de buitenwereld. Als publiek voelde het in het topsportcentrum ook 'sterieler' aan dan de modus waarop de buitenwereld in deze zomer van 2021 functioneerde. Ineens moest je binnen weer een mondkapje op als je je verplaatste. Het synthetische mondkapje van het NSO dat je kon bijbestellen voelde overigens een stuk prettiger om door te ademen dan de meeste andere kapjes. Het orkest dat op vrij grote afstand zat van het publiek, omgeven door allerlei lichtapparatuur, droeg ook bij aan een wat steriele sfeer. En dan heb ik nog niet gesproken over de harde kleine zittingen, waarop je je diende te zetelen.

Het concert opende met een prima georkestreerd opdrachtwerk voor slagwerk en orkest, maar het duurde mij zo lang dat ik stiekem een artikel van De Groene over zelfzuchtige millennials uitlas. Het applaus nodigde niet echt een toegift uit, maar ach, die was natuurlijk ingestudeerd en dus kwam er de langste toegift die ik ooit van een solist heb gehoord. Een kunststukje met basketballen (volgens iemand die ik later hierover sprak interessanter dan het solostuk zelf; niet mijn mening overigens).

Toen kon eindelijk beginnen waarvoor ik gekomen was: *De Ring* in de bewerking van De Vlieger.

De opening van *Rheingold* blijft me vertrouwd, zo vaak als dat ik deze gehoord heb in het binnenvaartschip bij '*Rheingold aan de Rijn*', een project van USconcert in 2013, en natuurlijk alle opnames die ik sindsdien nog heb beluisterd. Je merkte wel vrij snel dat de strijkers het zwaar hadden. Ik wist al via via dat het NSO dit jaar de grootste moeite had gehad om een fatsoenlijke strijkerssectie bij elkaar te krijgen. En het zal misschien iets meer dan de helft zijn geweest van wat Wagner zelf als ideaal zag. Je kon het, zeker met de toch wat droge, directe akoestiek van zo'n grote sporthal, merken. Die strijkerspartijen van Wagner zijn zeker in zo'n compilatie nagenoeg onspeelbaar zo moeilijk. Ook een goede ondersteuning van de bassen heb ik zo nu en dan gemist. Maar ach, dat doet niet af aan hoe dit stuk eigenlijk gezien wordt: een koperfeestje. Voor de hoorns en het scherp koper is dit werk natuurlijk puur genieten, een uitdaging van de bovenste plank. En dat vuur was goed te merken. Wellicht iets te veel vuur, want als ervaren hoornist voelde ik dat het embouchure naar het eind toe moest inbinden. Maar dat mag de pret niet drukken. Wel had ikzelf wel een paar puntjes voor de dirigent Frans-Aert die ik goed ken omdat ik zo'n twee jaar met hem heb samengewerkt bij het RadioFil (hij als assistent, ik als repetitor). Wanneer je die heerlijke climax krijgt aan het begin van de *Götterdämmerung*, tussen Siegfried en Brünnhilde, kun je dat echt niet meer in vieren slaan, maar moet je je slag in tweeën delen wil je met die flow meegaan. En aan het eind een generale pauze inlassen voor het slagakkoord is voor mij echt een getuige van slechte smaak, een truckje uit de hfabra-wereld. En als dirigent zou ik meer invloed hebben uitgeoefend op de kleurkeuze van de lichtkunstenaar, die de symboliek achter kleur en de passages in de *Ring* niet begrepen heeft. Maar ach, dat zal het publiek verder niet op hebben gemerkt. Het zag er, zeker voor de foto's, schitterend uit. En zeker was nu de toegift, natuurlijk nu uit die andere, filmische *Ring* - *Lord of the Rings* - wel verdiend.

Op de terugweg zat ik in de trein met mensen uit een studentenvereniging die een orkestlid aan de telefoon kregen. De belangrijkste vraag natuurlijk: is er nog veel 'geregeld' binnen het orkest?

(foto; Veerle Bastiaanssen)